

Засади договірної регуляції визначені як Кодексом законів про працю, так і спеціальними законами. Водночас, сторони договірних відносин мають можливість на колективно-договірному рівні регулювати й інші питання враховуючи єдину вимогу – такі положення не можуть погіршувати правове становище працівників, скасовувати чи зменшувати обсяг трудових прав, порівняно з централізованим законодавством. Сучасна специфіка трудового права виражається у комбінації державного та договірної правового регулювання. Таким чином, договірні відносини в трудовому праві класифікуються на індивідуальні та колективні, на диспозитивні та імперативні. Договірний характер трудових відносин обумовлюється обов'язком укладення трудового договору між потенційним працівником та потенційним роботодавцем, а потім незалежно від форм власності, обов'язком укладення колективного договору на всіх підприємствах, установах чи організаціях, які використовують найману робочу силу і мають права юридичної особи.

Соціальне партнерство здійснюється шляхом соціального діалогу, як комплексу процедур узгодження інтересів об'єднань працівників, роботодавців і держави. Соціальний діалог допомагає забезпечити соціальну злагоду та стабільність у суспільстві, вирішує різноманітні соціальні та економічні проблеми; є універсальним засобом виникнення колективних відносин для кожної країни, враховує її традиції та особливості, ґрунтується на значному практичному досвіді реального співробітництва. Тобто, мета соціального партнерства – зберегти лад в суспільстві, уникнути конфліктів, використовуючи арсенал різноманітних матеріальних, моральних, політичних, юридичних засобів урегулювання соціально-економічних проблем, які виникають.

Досвід європейських країн переконливо доводить, що проблеми економічного і суспільного життя, вирішуються оптимально, якщо реалізується орієнтація не на конфронтацію, а на досягнення соціальної злагоди, узгодження соціального партнерства в принципах співробітництва між роботодавцями і найманими працівниками, які реалізуються у формах проведення переговорів, укладення колективних договорів і колективних угод, узгодження проєктів нормативно-правових актів, консультацій при прийнятті рішень соціальними партнерами на всіх рівнях.

Одержано 10.11.2023

УДК 343.98.06(477)

Іван Андрійович ГРАБАЗІЙ,

кандидат юридичних наук, доцент,

доцент кафедри оперативної-розшукової діяльності

та розкриття злочинів факультету № 2

Харківського національного університету внутрішніх справ

ДЕТЕРМІНАНТИ ТРАНСНАЦІОНАЛЬНОЇ ЗЛОЧИННОСТІ, ПОВ'ЯЗАНОЇ З ТОРГІВЛЕЮ ЛЮДЬМИ

За умов сьогодення склалася ситуація, що сприяє налагодженню та розповсюдженню злочинної мережі торгівлі «живим товаром». Вона характеризується високим рівнем організації та має транснаціональний характер.

Для визначення оптимальних моделей протидії торгівлі людьми оперативні працівники повинні знати особливості функціонування транснаціональних угруповань та взагалі зміст та детермінанти транснаціональної злочинності.

Враховуючи думки вчених та спираючись на дані аналітичних матеріалів, можна визначити такі детермінанти злочинів, пов'язаних з торгівлею людьми, як різновиду транснаціональної злочинної діяльності:

1) поліпшення міждержавних і міжнародних відносин, розширення економічних і соціальних зв'язків, підвищення «прозорості» кордонів, спрощення режиму міжнародних поїздок, розвиток міжнародної торгівлі, поява нових ринків збуту, збільшення міжнародних перевезень - усе це створює комплекс для активної діяльності транснаціональної організованої злочинності та появи нових її видів, у тому числі торгівлі людьми;

2) розвиток міжнародних фінансових мереж, що дозволяють здійснювати швидкий переказ грошей, електронним шляхом, з одного боку, серйозно ускладнює процес регулювання і контролю грошових потоків державою, а з іншого - полегшує приховування грошей, отриманих злочинним шляхом, та їх відмивання в тих країнах, де це можливо;

3) процес міграції населення, що посилюється у світі та окремо в різних країнах, використовують організовані злочинні угруповання (далі - ОЗУ) для створення національних угруповань, які відрізняються більшою згуртованістю і захищеністю від правоохоронних органів; національна солідарність, а іноді й родинні зв'язки, мовний і культурний бар'єри надійно захищають такі угруповання від проникнення в них сторонніх осіб, у тому числі й агентів спецслужб;

4) утворення багатонаціональних мегаполісів, що є центрами ділової активності й елементами світової економічної системи, що виконують важливу роль у переміщенні грошових коштів і законних товарів, уміло використовується як перевалочні бази для заборонених товарів і фінансових розрахунків ОЗУ, простежити діяльність яких практично неможливо;

5) демократичні перетворення, що відбуваються у багатьох країнах, пов'язані з руйнуванням колишніх систем контролю і повільним становленням адекватного демократичного регулювання, із суверенізацією й автономізацією регіонів, політичною та економічною нестабільністю, як правило, супроводжуються значним послабленням боротьби зі злочинністю, особливо з транснаціональною, що також ураховується і використовується ОЗУ;

6) розширення міжнародних контактів, торгівлі, комунікацій і телерадіоінформації, що залучають людей до культури інших народів, сприяє поширенню кримінальних стандартів життя, створенню нових ринків збуту незаконних товарів і послуг («живий товар», наркотики, зброя, азартні гри, секс-бізнес тощо), що входять у сферу діяльності злочинних організацій;

7) швидке зростання нових споживчих товарів і послуг, поширення психології суспільства споживання і філософії «життя одним днем», комерціалізація життя і громадських стосунків сприяють у країнах з низьким рівнем життя поширенню корупції серед держслужбовців, що є однією з умов існування транснаціональних ОЗУ.

Одержано 10.11.2023

УДК [343.123.12:343.7](477)

Олексій Олександрович ДЕРЕВ'ЯГІН,

кандидат юридичних наук, старший науковий співробітник,

професор кафедри оперативно-розшукової діяльності

та розкриття злочинів факультету № 2

Харківського національного університету внутрішніх справ

СТАН НАУКОВОЇ РОЗРОБЛЕНОСТІ ПРОБЛЕМ ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВОЇ ПРОТИДІЇ ПІДРОЗДІЛАМИ КРИМІНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ КРИМІНАЛЬНИМ ПРАВОПОРУШЕННЯМ ПРОТИ ВЛАСНОСТІ

На сьогодні в Україні в умовах воєнного стану спостерігається зростання негативних тенденцій щодо динаміки та структури кримінальної протиправності, отримує